

JAARSTUKKEN

2021



Waarom dit programma?

Met dit programma willen we de economische positie van Wageningen versterken en de bedrijvigheid in zowel het kenniscluster, gericht op 'agrifood' en 'life sciences', als de reguliere bedrijvigheid versterken. Maar ook de groene economie wordt versterkt. Onze klimaatambities zorgen voor nieuwe banen, lokale ondernemers worden gestimuleerd om een omslag te maken naar nieuwe economische kansen. De economie dient te worden omgevormd van een lineaire economie naar een circulaire en sociaal ondernemende economie. We willen werken aan een sterke lokale economie waarin iedereen mee kan doen en we participatiekansen vergroten.

Een onderdeel van de ontwikkeling van het kenniscluster is de samenwerking met de gemeente Ede en Provincie Gelderland. Voorheen was dat in het Programma Foodvalley 2030, die Samenwerkingsovereenkomst liep tot 31 december 2019. Nu werken de partijen in het "Kennishart" Ede-Wageningen vanuit onderwijs- en kennisinstellingen, bedrijfsleven en overheden samen aan de versterking van het kennisintensieve ecosysteem en vestigingsklimaat binnen diverse samenwerkingsverbanden als de Strategische Agenda van Foodvalley, het Investeringsprogramma Foodvalley 2030 en de RegioDeal. Hiermee blijft de gemeente Wageningen met gemeente Ede en provincie Gelderland strategisch samenwerken om het Kennishart te versterken.

We maken de binnenstad vitaler en aantrekkelijker als voorzieningencentrum voor de Wageningers en het kenniscluster. We werken ook aan het profiel van Wageningen in relatie tot de marketing van de binnenstad. De gemeente wil de kansen voor het toerisme identificeren en omzetten in activiteiten.

Al deze thema's in dit programma zijn van essentieel belang voor de ontwikkeling van Wageningen als kenniscentrum, bedrijvencentrum, woonstad, winkel- en uitgaanscentrum.

Beoogd maatschappelijk effect

In dit programma zijn de volgende ambitie(s) actueel:

- 2.1 Een aantrekkelijk, sociaal, duurzaam en circulair economisch klimaat

Deze thema's zijn verwerkt in een doelenboom, waarin wordt beantwoord:

- Welke doelen wilden we bereiken om te komen tot de ambitie? (doelen)
- Welke resultaten heeft het opgeleverd? (resultaten)

2.1 Een aantrekkelijk, sociaal, duurzaam en circulair economisch klimaat

Wat wilden we bereiken?

Een aantrekkelijk, sociaal, duurzaam en circulair economisch klimaat.

Doelen

2.1.1 *Transparante en accurate ondernemersdienstverlening*

Transparante en accurate ondernemersdienstverlening.

Stand van zaken

Wat hebben we bereikt?

- Ondernemers kunnen met vragen terecht bij het ondernemersloket en worden adequaat geholpen bij bedrijfsoprichting en hulpverlening. Een start is gemaakt om de functie van het loket te verbreden, waardoor dit de toegang wordt voor alle ondernemersvragen.
- Vanwege covid vindt veelvuldig afstemming plaats met de SOW en de horeca afdeling Wageningen. Aanvullend hierop is er een brede klankbordgroep voor ondernemers in de binnenstad om vroegtijdig signalen op te pikken en elkaar te informeren. Dit heeft geleid tot gerichte acties om ondernemers te steunen, zoals de kwijtschelding van precario, de terrasverruiming voor horeca en de uitgebreide locatie van de warenmarkt.
- Extra inzet heeft plaats gevonden om contacten met ondernemers in de binnenstad te onderhouden en behoeften op te halen.
- De OddV ziet toe op vlotte vergunningprocedures en pakt dit op in samenwerking met de gemeente. 100% van de aanvragen wordt tijdig behandeld en 89% van de klanten is tevreden tot zeer tevreden.

Beoogde resultaten

- Behoeften ondernemers in beeld.
- Nauwere samenwerking met andere platforms/organisaties (ondernemersverenigingen, kennis/onderwijsinstellingen).
- Vlotte vergunningen procedures.

Doelen

2.1.2 Een aantrekkelijke en levendige binnenstad om in te verblijven

Een aantrekkelijke en levendige binnenstad om in te verblijven.

Stand van zaken

Wat hebben we bereikt?

- Met de SOW, Horeca Afdeling Wageningen en de Markt Adviescommissie wordt intensief samengewerkt om een aantrekkelijk gedifferentieerd aanbod te realiseren.
- Een effectief centrummanagement wordt enerzijds bereikt door de SOW te faciliteren bij de inning en heffing van de reclamebelasting. Anderzijds is samengewerkt aan het vergroten van de aantrekkelijkheid van de binnenstad, een jaarprogramma van activiteiten en de verbetering van de digitale promotie en marketing.
- De gemeente draagt zorg voor een goed functionerende warenmarkt. Passende maatregelen zijn genomen vanwege covid om een volledige marktopstelling in de binnenstad mogelijk te maken: het marktterrein is uitgebreid naar de locatie Vijzelstraat en Salverdaplein. Er is een meer divers aanbod gerealiseerd, nu ook lokale voedselproducenten een plek hebben gevonden op de markt (duurzame streekmarkt).
- Vanuit het programma Aan de slag met de binnenstad wordt participatief samengewerkt met inwoners, culturele partijen, jongeren, WOC en SOW aan het verbeteren van de aantrekkelijke en vitale binnenstad. Initiatieven worden gestimuleerd en gefaciliteerd die gericht zijn op het verbeteren van de structuur, zoals de looproute van het busstation naar de binnenstad, fietsparkeren, vergroening, de verbinding met de WUR, versterken van het (historische) karakter.
- Vooruitlopend op een nieuwe Economische Visie Detailhandel en Horeca (EVDH), is een horeca- en detailhandel onderzoek uitgevoerd voor de stad Wageningen, met specifieke aandacht voor de toekomstbestendige binnenstad. Aanvullend daarop is er een Sociaal Ontwerp gemaakt over het gebruik van de binnenstad en de behoeftes van diverse groepen.
- Vanuit de Omgevingsvisie is een proces gestart om te komen tot een citybrand voor de stad Wageningen. De gemeente neemt deel in een kopgroep met betrokken partijen (cultuur, horeca, SOW, 4/5 mei, WUR) die een advies uitwerkt over een toekomstig marketingplan en een marketingorganisatie.
- Er zijn voorwaarden gecreëerd voor een goed ondernemersklimaat, zo zijn de Verordening Winkeltijden Wageningen 2021 en de Beleidsregels Terrassen 2021 vastgesteld.

Beoogde resultaten

- Er is een effectief centrummanagement.
- Goed functionerende warenmarkt.
- Openbare ruimte van de binnenstad is een prettige verblijfsomgeving, met kwaliteitsniveau basis.
- Optimale structuur binnenstad (waaronder looproutes, entrees, parkeren, groen en invulling vastgoed).
- Promotiestrategie binnenstad

Doelen

2.1.3 Verbinding (binnen)stad en WUR

Verbinding (binnen)stad en WUR.

Stand van zaken

Wat hebben we bereikt?

- Gemeente, BBLTK, Thuis en de WUR hebben samen subsidie aangevraagd voor de volgende fase van de CityDeal Kennis Maken. De subsidie is gehonoreerd.
- WUR en gemeente werken samen binnen het programma Aan de slag met de Binnenstad. Resultaten van deze samenwerking zijn:
 - Een studentenvertegenwoordiging in de Werkgroep Binnenstad.
 - Studentenwerkgroep Enactus heeft een initiatief voor bijenhotels gerealiseerd in de binnenstad zodat de expertise meer zichtbaar is.
 - De Binnenstadswinkel wordt ook gebruikt door initiatieven van studenten als Tochtbusters (Energiekloket) en voor Clothing Swap.

Beoogde resultaten

- Er is samenwerking tussen de WUR - gemeente - samenleving ten behoeve van zichtbaarheid van de WUR in de binnenstad.
- Samenwerking op kennis in de Agrifood en Life Sciences en de hele keten.

Doelen

2.1.4 Sterk vestigingsklimaat voor het kennisecosysteem

Sterk vestigingsklimaat voor het kennisecosysteem.

Stand van zaken

Wat hebben we bereikt?

Aantrekkelijk woon- en verblijfsklimaat (vestigingsklimaat).

- We hebben met het onderzoek Verkenning Talenten in beeld gebracht welke kenniswerkers nodig zijn en wat hun vestigingsvoorkeuren zijn.
- In het kader van de Verstedelijkingsstrategie zal worden bekeken op welke manier de ruimtebehoefte aan werklocaties/ bedrijventerreinen, met afspraken hierover in het (nog vast te stellen) Regionaal Programma Werklocaties (RPW), zal worden gewogen met de andere ruimtebehoeften, resp. Wonen, Mobiliteit, Circulariteit in de regio Foodvalley als in de regio Arnhem-Nijmegen.

Behoud en aantrekken van nieuwe (met name) kennisintensieve bedrijven (nationaal en internationaal).

- We betrekken de locaties voor kennis-gerelateerde activiteiten (Universiteitscampus en BSPW) nadrukkelijk in de profilering
- We hebben onderzoek uitgevoerd naar de behoefte aan extra ruimte voor kennisintensieve activiteiten. Dit is het startpunt geweest voor een jaarlijkse monitoring naar de behoefte aan werklocaties voor kennisintensieve bedrijven.

Hoogwaardige (groen en duurzaam) en goed bereikbare werklocaties.

- Wij hebben de parkmanagement organisatie ondersteund in het aanvragen van de provinciale subsidie voor de revitalisering en herinrichting van het BSPW (toegekend), en gemeentelijke co-financiering geregeld.
- Het nieuwe Regionaal Programma Werklocaties (RPW) 2021-2025 is aan de raad aangeboden voor wensen en bedenkingen.

Sterke positie binnen regio Foodvalley waarin partners complementair zijn, gebaseerd op gezamenlijke ambities.

- De colleges van Ede, Wageningen en Provincie Gelderland hebben een start gemaakt met het bepalen van de gezamenlijke ambities.

Beoogde resultaten

- Aantrekkelijk woon- en verblijfsklimaat (vestigingsklimaat).
- Behoud en aantrekken van nieuwe (met name) kennisintensieve bedrijven (nationaal en internationaal).
- Hoogwaardige (groen en duurzaam) en goed bereikbare werklocaties.
- Sterke positie binnen regio Foodvalley waarin partners complementair zijn, gebaseerd op gezamenlijke ambities.

Doelen

2.1.5 Aantrekkelijke functionele en bereikbare werklocaties reguliere bedrijvigheid

Aantrekkelijke functionele en bereikbare werklocaties reguliere bedrijvigheid.

Stand van zaken

Wat hebben we bereikt?

- De vaststelling van de Visie Buitengebied (2020) was de eerste bouwsteen voor de gemeentebrede Omgevingsvisie. Op 1 juni 2021 heeft de gemeenteraad de Startnotitie Visie Bebouwde Kom vastgesteld met hierin de opdracht voor de ontwikkeling van de tweede bouwsteen van de Omgevingsvisie. Het proces voor ontwikkeling van de Visie Bebouwde Kom is inmiddels gestart. Onderdeel daarvan is de Toekomstvisie op Werklocaties, inclusief de Haven.
- Omdat het door de Lockdown-maatregelen niet mogelijk bleek Wageningse bedrijven te bezoeken is er, om behoeften (wensen, initiatieven maar ook knelpunten) te inventariseren, online en telefonisch contact gezocht met bedrijven. In urgente gevallen en omstandigheden waar veiligheid kon worden gegarandeerd (o.a. gepaste afstand, voldoende grote ruimten, geen groepen) hebben beperkt fysieke contacten en bezoeken bij bedrijven plaatsgevonden.

Beoogde resultaten

- Er is een Toekomstvisie op de werklocaties waaronder de Haven, als onderdeel van de Visie Bebouwde Kom (Omgevingsvisie).
- Inzicht in de betekenis en de behoeften van de reguliere bedrijvigheid.

Doelen

2.1.6 Een aantrekkelijk kwalitatief aanbod voor recreatie en toerisme

Een aantrekkelijk kwalitatief aanbod voor recreatie en toerisme.

Stand van zaken

Wat hebben we bereikt?

- Regiomarketing bureau TVAN heeft Wageningen regionaal en landelijk op de kaart gezet door o.a. campagnes als Gelderse Streken en Macht en Pracht. Dit is conform de jaarlijkse afspraken die worden gemaakt. Deze activiteiten kunnen leiden tot meer bezoekers en inkomsten uit deze sector.
- Een nieuwe bezoekerswebsite is gerealiseerd naar de laatste inzichten van destiniemarketing om de toeristische informatie van Wageningen te ontsluiten. Daarbij zijn de krachten gebundeld en is de website van Proef Wageningen samengevoegd met de website van Wageningencentrum (SOW). Het aantal nieuwe gebruikers is voorlopig gegroeid met 22,5%. Dit in een lastige periode met covidmaatregelen.
- Met de Veluwezoom gemeenten (Renkum, Arnhem, Rheden, Rozendaal) zijn afspraken gemaakt over samenwerking in de gebiedspromotie en marketing alsmede bij de productontwikkeling om bezoekers te trekken die langer hier verblijven.
- Wageningen neemt deel aan de gebiedsagenda Veluwe op 1 waarin we samenwerken met alle Veluwe gemeenten om de natuur- en recreatieve beleving te versterken. We zetten in op voor Wageningen relevante projecten als het versterken van recreatieve netwerken, de recreatiezonering en de versterking van het belevingsgebied de Veluwezoom.
- Het recreatieve aanbod is versterkt. Dit heeft geresulteerd in een verbetering van het klompenpad kids en daarnaast zijn initiatieven als de Safariboot Blauwe Bever en het project Gastheer van het Landschap (IVN) ondersteund.
- Ondernemers in de verblijfssector hebben zich verenigd in het Hotel Overleg waarbij de gemeente regulier aanhaakt ter ondersteuning.

Beoogde resultaten

- Inwoners en bezoekers zijn op de hoogte van het toeristisch aanbod en het is duidelijk of er gebruik van wordt gemaakt.
- Sterk recreatief aanbod.

Algemene informatie programma 2

Beleidsindicatoren

De volgende wettelijk verplichte beleidsindicatoren hebben betrekking op programma 2 Economische ontwikkeling:

- Functiemenging
- Vestigingen
- Banen

Zie hiervoor de bijlage Wettelijk verplichte beleidsindicatoren.

Beleidskader

Het beleid van Wageningen is vastgelegd in de volgende documenten:

Verordeningen

- Verordening Winkeltijden Wageningen (2021)
- Verordening op de heffing en de invordering van reclamebelastingen (2020)
- Marktgeldverordening (2016)
- Marktverordening (2015)
- Inrichtingsplan Wageningse markten (2015)
- Verordening Scheepvaartrechten (2013)
- Verordening winkelondersteunende Horeca (2010)
- Haven- en kadeverordening Wageningen 2016

Beleidsnota's

- Beleidsregels Terrassen 2021
- Nota Bovenwijkse Voorzieningen
- Visie Binnenstad (2015)
- Economische Visie Detailhandel en Horeca Next (2013)
- Beoordelingskader horeca (2013)
- Nadere regels met betrekking tot de heffing en invordering van reclamebelasting (2012)
- Nota grondbeleid (2009)
- Beleidsplan Recreatie en Toerisme (2008/2009)
- Kadernota herontwikkeling Rijnhaven (2003)
- Onderzoeksrapport toekomst haven 'De voortuin van Wageningen' (2002)
- PDV beleid Regio Foodvalley 2020-2025 (2021)
- RPW Bedrijventerreinen (2018)
 - o Visie Werklocaties 2017-2025
 - o Afsprakenkader 2017-2020

- RPW Kantorenlocaties (2020)
 - o Kantorenvisie 2020-2027
 - o Afsprakenkader Kantoren 2019-2024
- Beleidsnotitie Bed & breakfast (2009)

Overeenkomsten / convenanten

- Convenant Ondernemersfonds Wageningen 2020
- Samenwerkingsovereenkomst Regio Deal Foodvalley
- Investeringsagenda Vestigingsklimaat FoodValley 2030

Betrokkenheid verbonden partijen

De volgende verbonden partijen zijn betrokken bij de uitvoering en realisatie van de doelstellingen uit het programma:

Regio Foodvalley

Regio Foodvalley is een samenwerkingsverband van acht gemeenten, met samen 330.000 inwoners. De gemeente Wageningen neemt deel aan Regio Foodvalley middels een gemeenschappelijke regeling om een aantal doelen uit haar programma te bereiken. Voor 'Economie' zijn deze doelen o.m. het ontwikkelen van het juiste aanbod van bedrijventerreinen, marketing en acquisitie, gezamenlijke profilering en lobby in Brussel. Gemeenten leveren ambtelijke capaciteit voor het uitvoeren van regionale opgaven. De regio ontwikkelt beleid en adviseert provincies, Rijk en Europese Commissie over wetten en regels. Ook coördineert de regio een uitvoeringsprogramma, dat een groot aantal projecten behelst. Deze projecten worden door samenwerkende gemeenten uitgevoerd.

Ondernemers, onderwijs en overheid werken samen in de Triple Helix Foodvalley. Doel van de samenwerking is een economische topregio. Hiervoor heeft de triple helix een Strategische Agenda opgesteld. Deze agenda is vertaald in een Uitvoeringsprogramma. Deze projecten dragen bij aan de ambities van de Strategische Agenda en worden door meerdere O's getrokken en ondersteund.

Marin Stakeholders Association (MSA)

Gemeente Wageningen is deelnemer aan de MARIN Stakeholders Association (MSA). De MSA is een stichting die het MARIN, een toonaangevend maritiem onderzoeksinstituut, vanuit marktperspectief stuurt en een financieel vangnet vormt. Door deel te nemen, onderschrijven we de ambitie om Wageningen uit te bouwen tot kennisstad. We kunnen hiermee invloed uitoefenen om dit mondiale kennisintensieve bedrijf en de werkgelegenheid (375 fte) voor Wageningen te behouden. Het MARIN werkt samen met de gemeente aan de ambitie Wageningen klimaatneutraal. Doordat zij ieder jaar kosteloos hun faciliteiten beschikbaar stellen voor kleine, vaak startende bedrijven dragen zij bij aan de versterking van de economische positie van Wageningen en het starterslandschap. Per oktober 2021 is de deelname beëindigd.

De onderstaande partijen zijn in formele zin geen verbonden partijen, maar wel relevant voor de realisatie van de doelstellingen uit het programma:

- Het programma Investeringsagenda Vestigingsklimaat Foodvalley 2030 wordt uitgevoerd in een samenwerking met de gemeente Ede en provincie Gelderland . Hiermee wordt de kennispropositie versterkt.
- Het programma binnenstad wordt uitgevoerd met nauwe betrokkenheid van ondernemers, bewoners, culturele partijen en andere betrokkenen bij de binnenstad. Formele spelers hierbij zijn de Stichting Ondernemersfonds Wageningen, WOC afdeling detailhandel en afdeling Wageningen van de Koninklijke Horeca Nederland.

Wat heeft het gekost?

Hieronder zijn drie financiële tabellen opgenomen die inzicht geven in de kosten van dit programma.

Overzicht baten en lasten programma 2

In de onderstaande tabel zijn de jaarlijkse baten en lasten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2020	Begroting 2021 na wijziging	Realisatie 2021	Vershil 2021
Lasten	-1.188	-1.728	-2.084	-356
Baten	825	934	1.834	900
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-364	-793	-250	543
Onttrekkingen	194	478	265	-214
Stortingen	-181	-157	-339	-181
Mutaties reserves	14	321	-74	-395
Gerealiseerd resultaat	-350	-472	-324	148

Begrote en werkelijke resultaat per product

Het programma bestaat uit de onderstaande producten. Per product wordt het begrote en het werkelijke resultaat vermeld.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2021 na wijziging	Realisatie 2021
221.00 Rijnhaven	-154	81
310.00 Markten	20	12
310.10 Bevordering handel en ambacht	-240	-195
310.20 Bevordering bedrijfsvestigingen	-363	-254
830.00 Grondexploitatie	-56	106
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-793	-250
221.00 Rijnhaven	199	-37
310.00 Markten	-5	-5
310.10 Bevordering handel en ambacht	23	23
310.20 Bevordering bedrijfsvestigingen	49	49
830.00 Grondexploitatie	56	-104
Mutaties reserves	321	-74
Gerealiseerd resultaat	-472	-324

Overzicht baten en lasten per ambitie

In onderstaande tabel zijn de werkelijke baten en lasten na reservemutaties per ambitie van dit programma weergegeven.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2021				
	Lasten	Baten	Onttrekkingen	Stortingen	Saldo
2.1 Een aantrekkelijk, sociaal, duurzaam en circulair economisch klimaat	-2.084	1.834	265	-339	-324

